

ชื่อวิทยานิพนธ์

ความรู้และการปฏิบัติของผู้ประกอบการค้าอาหารหาบเร่
แผงลอย เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับ
อันตรายของสารเจือปนในอาหาร

ผู้วิจัย

นิตยา กฤตชนเวท

ปริญญา

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (สิ่งแวดล้อมศึกษา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ศักดา ศุภพงศ์พิเชฐ พบ.ด.
ภัทรบูรณ์ พิชญ์ไพบูลย์ Ed.D.
วงสวาท ปัทมาคม Ph.D.

วันที่สำเร็จการศึกษา

28 กรกฎาคม พ.ศ.2540

บทคัดย่อ

การบริโภคอาหารที่มีสารเจือปนที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ นับเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สำคัญปัญหาหนึ่ง โดยเฉพาะการดำเนินชีวิตของคนในเมือง ซึ่งปัจจุบันมีขีดจำกัดในเรื่องเวลา ทำให้ผู้บริโภคส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีเวลาในการปรุงอาหาร แต่อาศัยการซื้อหามารับประทาน โดยเฉพาะอาหารริมถนน ด้วยเหตุที่ ความรู้และการปฏิบัติของผู้ประกอบการค้าอาหารหาบเร่แผงลอยมีความสัมพันธ์กับคุณภาพของอาหารที่ผู้ประกอบการค้าจำหน่าย ดังนั้น การวิจัยในครั้งนี้จึงมีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาความรู้และการปฏิบัติของผู้ประกอบการค้าอาหารหาบเร่แผงลอย เกี่ยวกับอันตรายของสารเจือปนในอาหาร โดยทำการศึกษาในเขตราชเทวี

จากการศึกษาโดยแบบสอบถาม ซึ่งแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมานั้นได้มีการทดลองใช้และปรับปรุง โดยกลุ่มประชากรเป้าหมาย เป็นผู้ประกอบการค้าอาหารหาบเร่แผงลอย ในเขตราชเทวีจำนวน 1,295 ราย ได้มีการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย โดยกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษานั้นมีจำนวน 305 ราย และได้ดำเนินการเก็บข้อมูล รวมทั้งวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้โดยใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรม SPSS และใช้ค่าสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง และการวิเคราะห์การจำแนกพหุ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลชี้ให้เห็นว่าโดยส่วนใหญ่แล้ว ผู้ประกอบการค้าอาหารหาบเร่แผงลอย มีความรู้อยู่ในระดับต่ำ โดยเฉพาะความรู้ในเรื่องของอันตรายของสารเจือ

ปนในอาหาร นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ประกอบการค้าที่มีระดับการศึกษาสูงกว่า จะมีความรู้มากกว่าผู้ประกอบการค้าที่มีการศึกษาในระดับต่ำกว่า อีกทั้งความรู้เกี่ยวกับสารเจือปนในอาหารยังมีความสัมพันธ์กับการได้รับข้อมูลข่าวสารอีกด้วย แต่อย่างไรก็ตาม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ตัวแปรที่ศึกษาอื่น ๆ คือ อายุ เพศ รายได้ สถานภาพสมรส ภูมิลำเนา ระยะเวลาที่อยู่กรุงเทพมหานคร จำนวนปีที่ประกอบการค้าอาหารและชนิดของอาหารที่จำหน่าย ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับสารเจือปนในอาหารของผู้ประกอบการค้า

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในด้านการปฏิบัติ พบว่าผู้ประกอบการค้ามีการปฏิบัติเกี่ยวกับสารเจือปนในอาหารถูกต้องในระดับปานกลางโดยได้คะแนนปฏิบัติเฉลี่ย 33.51 จากคะแนนเต็ม 50 คะแนน ตัวแปรที่ชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างในด้านของการปฏิบัติได้แก่ ระดับการศึกษา เพศ การรับข้อมูลข่าวสาร และระยะเวลาที่อยู่กรุงเทพ แต่อายุ สถานภาพสมรส รายได้ ภูมิลำเนา จำนวนปีที่ขายอาหาร และชนิดของอาหารที่จำหน่ายไม่มีผลทำให้มีการปฏิบัติแตกต่างกัน นอกจากนี้ยังพบว่า ความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับสารเจือปนในอาหารมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกในระดับปานกลาง

จากการค้นพบดังกล่าวข้างต้น สามารถเป็นข้อสนับสนุนหรือชี้แนะได้ว่าถ้าจะป้องกันปัญหาอันตรายจากสารเจือปนในอาหารของผู้บริโภคในเมืองนั้นต้องมีการปลูกฝังบอกกล่าวให้ความรู้กับผู้ประกอบการค้าอาหารไม่ให้ใช้สารเจือปนในอาหารที่เป็นอันตราย